

Приказка за очите, за деца и възрастни

Мамо, разкажи ми за очите!

Росица Лолова

Мамо, разкажи ми за очите 🧐!

(Приказка за очите, за деца и възрастни)

Росица Лолова

София, 2016

© Росица Лолова, автор
© Радослав Лолов, корица
София, 2016

Използваните емотикони са публикувани на страницата на Emojipedia Pty Ltd. Тяхната графична интерпретация е авторско дело на създателите им.

Тази книга е обект на авторско право и авторът дава съгласие за направа само на едно копие единствено от първоизточника на адрес <http://www.lolov.com/eyebook.html> . Това копие може да се съхранява и ползва само за лични цели, като се чете на компютър или специализиран четец на електронни книги.

Следните действия представляват нарушение на Закона за авторското право и сродните му права:

- печат и/или копиране на книгата на хартиен носител, с изключение на едно копие за лична употреба;
- промяна, копиране, разпространяване, предаване, показване, възпроизвеждане, публикуване, лицензиране или прехвърляне на книгата.

Никой няма право да създава връзки към първоизточника или към копие на книгата, или към страници от уебсайта <http://www.lolov.com> (чрез хипертекст, дълбоки връзки, рамкиране, отбелязване или по други начини) без предварителното писмено съгласие на автора.

На синовете ми и на чудесните
ми малки пациенти!

Радослав е на 6 години. От два

дни е батко – има братче .

Двамата с дядо Христо ходиха до

родилния дом и мама им го показа

през прозореца. Приличаше на

малко пакетче, защото стаята им е

на 12 етаж. Ще носи името на дядо

Христо, така както и Радослав е
кръстен на дядо Ради. Христо ще
спи в стаята на мама и татко, а
Радослав ще има отделна стая.
Вече е голям и е батко на
бебето 😊 .

Когато отидоха да го вземат от

родилния дом Ради се гушна в

мама и ѝ каза: „Какво хубаво

бебенце си ми родила, мамо! 😊”

Татко къпе бебето за първи път.

Радослав помага, като му мие

крачетата 🦶 . Колко са мънички!

Христо се стряска ако по лицето

му пръсне вода и ококорва очи 😬 .

Радослав обича много книжките —

вече може да чете и сам си

измисля истории, които разказва.

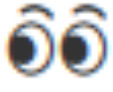
Има детски енциклопедии 📖 . С

татко разглеждат тази за

„човешкия мозък” („Пътешествие
из лабиринта на човешкия мозък”).

Мама и татко са лекари. Те са
учили за човешкото тяло и могат
да му обяснят.

Очите на Христо са кафяви,
като на мама, а на Радослав –

зелени, като на татко. На дядо

Ради са сини, а на дядо Христо –

кафяви. Сега мама кърми бебето,

но после ще дойде да гушне Ради и

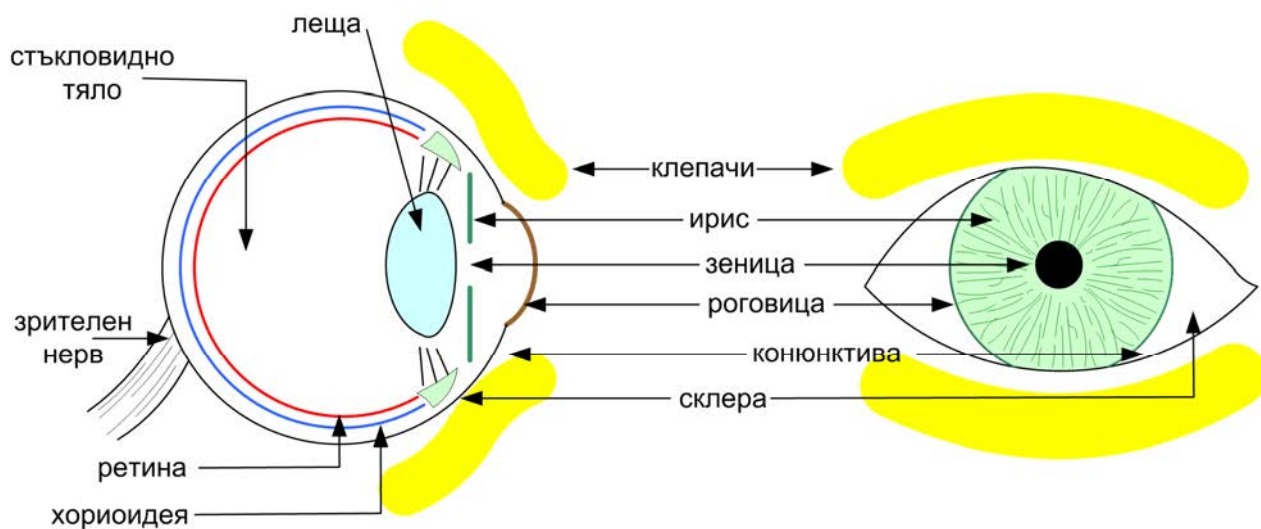
да му прочете книжка за лека нощ.

Радослав иска приказка: „Мамо,

разкажи ми за очите ! Вижда ли
ни Христо сега?”

„Вижда ни и много скоро ще
започне да ни разпознава. През
първата година бебето расте много
бързо, бързо растат и очичките му

 . Ето как изглежда окото.

Пазят го клепачите. Когато

премигваме сълзите измиват окото

и ние се чувстваме добре. Най-

отпред е роговицата, тя е

прозрачна. След това има малко
пространство – предната камера, а
после е ириса – цветната част на
ОКОТО.

Според това колко цветни
(пигментни) клетки има от
вътрешната страна на ириса,

цветът на очите е различен. Когато

са по-малко - очите са светли,

когато са повече – тъмни. Броят на

тези клетки може да се увеличи

през първата година от живота и

очите на бебенцето да станат по-

тъмни. Те действат като защитни
слънчеви очила.

В центъра на ириса има кръгъл
отвор – зеница. Тя изглежда черна
на цвят и може да променя
големината си. Обикновено
зениците на децата са големи, но

ако светнем с фенерче веднага се

свиват – много са игриви, като

самите деца. Зеницата контролира

колко светлина трябва да стигне до

ретината, която е добре пазена в

най-задната част на окото.

Зад ириса (цветната част) е лещата.

Тя също е прозрачна като

роговицата.

Голямата кухина на окото е

запълнена със стъкловидно тяло,

което прилича на желиран,

прозрачен крем.

После е ретината. Там са клетките,
които улавят светлината. Наричат
се пръчици и колбички, защото
имат такава форма. Нали си
виждал колби в лабораторията при
дядо Ради? Пръчиците
предпочитат слабата, приглушена

светлина и ни помагат да се
ориентираме в пространството, а
колбичките – ярката, с тях
виждаме детайлите и различаваме
цветовете.”

„Мамо, вярно ли е, че чичо Петър
не различава някои цветове?”

„Да, популярното название на този проблем е далтонизъм. Някои хора имат нарушения в колбичките за зелен, червен или виолетов цвят и може да не виждат въобще този цвят или да им е трудно да го различават, когато е по-блед.

Смята се, че това е причината

някои художници да рисуват само

в определени цветове - били

далтонисти . Ето затова татко,

а не чичо Петър избра цвета на

латекса за новата ти стая, макар че

ТОЙ МНОГО НИ ПОМОГНА ЗА

БОЯДИСВАНЕТО.”

„КАРТИНИТЕ НА БАБА СОНЯ СА ВЪВ

ВСИЧКИ ЦВЕТОВЕ, ЗНАЧИ НЕ Е ДАЛТО..”

„ДАЛТОНИСТ.”

„ДА. А БЕБЕТАТА КАК СЕ УЧАТ НА

ЦВЕТОВЕ?”

„Родителите им ги учат –казват
им: патето е жълто, този балон е
червен. Сега Христо спи и се
храни на три часа, но след един
месец ще започне да гледа
шарените играчки, които са
закачени над креватчето му. След

още един ще започне да им

приказва 😊 .”

„Шегуваш ли се, мамо 😊 ? Как

ще им приказва?”

„На бебешки – ще им гука 😊 .

Видя ли как вчера ти се усмихна.

След няколко седмици вече ще те
познава и много ще ти се

радва! 😊 ”

~*~*~*~

Зима е ❄️ 🧊 . От вчерашен Радослав

го боли гърло, а сутринта се

събуди с хрема и залепнали очи.

Когато се погледна в огледалото в

банята около миглите му имаше

жълтеникави корички, а бялото на

очите му беше зачервено, особено

на лявото. Иначе си виждаше

както преди. Когато го видя мама

каза: „Ради, ти имаш конюнктивит
и трябва да стоиш далеч от
бебето!”

„Какво е конюнктивит, мамо?”

„Това е възпаление на прозрачната
ципа (конюнктива), която покрива
клепачите отвътре и бялата част на

окото (склерата). Образуват се

гурели (секрет), които като

засъхнат ти пречат да отвориш

очите.”

„Аха, като сополите, когато имам

хрема. А защо не мога да си играя

с Христо?”

„ Когато човек има конюнктивит и
пипа очите си, може да пренесе с
ръцете секрета и да зарази друг
човек. Това се случва и ако се
ползва една и съща кърпа за лице
или една и съща възглавница,

както ти обичаш вечер да се

гушкаш за приказка.”

„И сега няма да има

приказки ?”

„Не, ще има, но ще ги чете баба

Ванче и ще поставяме капки в

очите.”

„Капки, като в носа? За да мине
по-бързо нали? А защо баба Ванче

си сваля очилата като чете

приказки, а дядо Ради си слага

други – очила за приказки?”

„Очила за приказки!”

„Да, като взема книжката той ме

моли да му донеса очилата за

приказки от нощното шкафче, а

баба не иска очила. А ти не носиш

никакви очила!”

„Баба Ванче е късогледа. Тя вижда

добре наблизно, а очилата и помагат

да вижда добре и надалече. А дядо

Ради е далекоглед и му трябват

едни по-слаби очила за далече и

едни по-силни за близо.”

„Зна-а-ам, че са силни - като

погледнеш през очилата за

приказки буквите са ей такива

големи и дебели! А ти какви

очила ще носиш като станеш

баба?”

„И аз ще имам очила за

приказки .”

„Косьо е с очила и ми каза, че

като гледа детско филмче му

слагат лепенка на дясното око. И

може да гледа всеки ден по 2 часа!

Защо му слагат лепенка, мамо?”

„Помниш ли, че преди 2 години

ходихме при д-р Александров?”

„Да и той ми показваше едни

картинки, които стърчаха от една

картичка, после ми свети с

фенерче в очите и искаше да

му кажа накъде са обърнати

крачетата на буквата Е. И после

гледах в апарата с балона.”

„Така се преглеждат очите на

всички деца, които са навършили 3

години. Проверява се дали двете
очи гледат заедно и дали се движат
заедно. С таблица, на която
буквата Е е с различни размери и
посока се изследва дали всяко око
вижда добре. Понякога едното око
може да е по-слабо, защото има

ПО-ГОЛЯМ ДИОПТЪР и да не вижда

ВСИЧКИ БУКВИ на таблицата. Тогава

СЛЕД ПОСТАВЯНЕТО на специални

КАПКИ се определя колко е

ДИОПТЪРА и се изписват очила.”

„КАКВО е диоптър, мамо?”

„Това е силата на стъклата на очилата, която помага на очите да виждат ясно.“

„И Косьо има очила с диоптър. А лепенката му била като пиратска превръзка.“

„Лепенката се поставя на окото,

което вижда по-добре. Като го

закрием той гледа с по-слабото,

по-мързеливо око и го тренира.”

„Казва, че в началото му е било

много трудно, но сега вече може

да изгледа цялото филмче. Ако аз

си сложа лепенка на едното око ще

ми разрешиш ли да гледам повече

телевизия 😊 ?”

„Не, защото д-р Александров каза,

че виждаш много добре и те

похвали колко точно отговаряш!”

И Юлето вижда добре, но носи
очила защото я боли главата. И
Румен носи очила и го слагат на
първия чин, защото отзад бърка
цифрите!”

„Виждаш ли има много причини
хората да носят очила – те им

помагат да виждат добре, да не ги

боли главата, да не кривят очите...”

„Жени ми каза, че когато била

малка гледала лошо . Едното и

око заставало чак до носа и затова

на 4 години и го ремонтирали.”

„Ремонтирали?”

„Да, както с татко ходим в сервиза
за ремонт на колата. Тя отишла в
болницата, влязла в една
специална стая по пижама,
сложили и една игла на ръката

, малко я боляло, после заспала

и като се събудила имала лепенка

на окото. На другата сутрин

докторът я махнал и окото било

ремонтирано. Е малко било

червено, малко щипело и трябвало

да слагат капки, но всичко минало

бързо. Сега Жени носи само очила.

И е хубава 😊.”

„Разбира се.“

„Мамо, този чичко на улицата,

който продава гердани пред

книжарницата не вижда добре,

нали?“

„Да, така е.“

„Веднъж с тати ходехме тихо и той щеше да се блъсне в нас. Носи една бяла пръчка, с която почуква преди да стъпи на тротоара. А как пресича улицата?“

„Забелязал ли си, че има светофари, при които, когато

светне зелено се чува постоянен

звук като бръмчене. Така той им

казва, че е зелено и могат да

пресекат. Ако един човек не

вижда, той възприема света с

другите си сетива (слух ,

докосване , мирис) и ги

развива много по-добре от

другите, зрящи хора. Помниш ли

колко хубаво пееха и свиреха

уличните музиканти в подлеза?”

„Когато се скрихме от дъжда

ли ?”

„Да, те всички виждат много

слабо, но имат чудесен слух и са

много музикални. Като акордьора,

който дойде за да настрои пианото

По света тези хора имат лични

асистенти. Те им помагат да

правят много неща, неща които

правят хората с нормално зрение и

така се чувстват пълноценни.

Много често навън ги водят

обучени кучета.”

„Кучета-помощници ? Като в

„Меко казано” голямото куче

санбернар?”

„Смята се, че най-добрите

помощници са от породата

лабрадор-ретривър, но това е

идеята – кучето помага на човека

да се движи уверено и го пази от
препятствия.”

„А как четат приказки, мамо?”

„Ако виждат слабо използват
различни увеличителни средства,
като бинокъла, с който гледахме
сцената в Кукления театър.”

„О, беше страхотно - Прасчо стана
голям и много близо до мен!”

„Да. А, ако не виждат - четат с
пръсти.”

„Как така с пръсти ?”

„Има една азбука - прилича на
плочките от играта домино.

Измислена е от Луи Брайл, който също не е виждал и е кръстена на него. На всяка плочка има между 1 и 6 изпъкнали точки, които са подредени по различен начин.

Всяка плочка с различна комбинация точки означава

отделна буква. Хората ги докосват
с пръсти и по това кои точки са
изпъкнали разбират буквата,
прочитат думата, а след това и
изречението.”

„Уау, това е много умно!”

„Да, Луи Брайл е бил само на 15 години, когато я е измислил.

Ето виж, това е една банкнота от 5 лева. В долния и десен ъгъл има два триъгълника един над друг

, които са релефни – стърчат и

човек ги усеща с напипване. По

ТОЗИ НАЧИН ХОРАТА, КОИТО НЕ

ВИЖДАТ РАЗБИРАТ КОЯ Е

БАНКНОТАТА.”

„КАТО ШИФЪР?”

„ДА, ТОЧНО ТАКА. ТАКА СА НАПИСАНИ

И КНИГИТЕ, И ТЕ ГИ ЧЕТАТ С ПРЪСТИ.

Има и компютърни програми , ,

които могат да прочетат даден

текст на глас. А сега – заспивай,

защото Христо може да се

събуди !”

„Утре ще му изпея песента за
паячето Ици-Бици. Той много я
харесва – стои мирен докато пея, а
после ми казва „Гу-у”. Сигурно
иска бонус!”

„Бонус?”

„Ами да, като бяхме на концерта
на Хора на Софийските момчетата

на Коледа , всички много им

ръкопляскаха накрая и те изпяха

още две песни.”

„Извикали са ги на бис, а не бонус.

А ти сега получаваш бонус

целувка.”

~*~*~*~

Вече е пролет   . Христо спи

много по-малко по време на

разходките и приказва на

листенцата на дърветата, когато

трептят на вятъра. Винаги се

усмихва , щом Ради се наведе

над него. Когато мама го вземе на

ръце обича да разглежда всичко,

закача се с хората и после не иска

да седне в количката.

„Мамо, видя ли онова бебенце,

което беше в другия край на

пейката. Очите му трепкаха

непрекъснато! И на майка му

също!”

„Да-а, това трепкане на очите се

нарича нистагъм. Наблюдава се,

когато поради някаква вродена
причина детето вижда слабо.”

„Ама то ни виждаше и дори се
закачаше с Христо!”

„Хората с вродени аномалии
(особености) виждат слабо, но
понеже са гледали така от

раждането си, за тях това е

достатъчно за да се справят с

ежедневните неща. Ходят

нормално по улицата, но им е

трудно когато трябва да

разпознаят нещо дребно. Трябва

много да го приближат до очите
си.”

„Бобенцата не могат да си кажат,
когато не виждат, нали?”

„Да, точно така е, затова

родителите им трябва да ги

наблюдават и ако има нещо

притеснително да ги заведат на

очен лекар. Освен това нали

знаеш, че децата приличат на мама

или татко?”

„Аз приличам на татко!”

„Приликата не е само външна –

очи, коса, усмивка...; децата могат

да наследят някои от проблемите

на родителите си . Ако някой

от тях носи очила има голяма

вероятност и детето да има нужда;

ако има заболяване на очите –

може и детето да го е наследило.

Затова се ходи на профилактичен

преглед, на който се проверяват
очите без да има оплаквания.

Понякога се откриват проблеми,
но една голяма част от тях могат
да се излекуват – като

„мързеливото” око на Косьо

например. Децата се учат

постепенно на много неща – кое е
добро, кое е лошо; кое е красиво,
кое е грозно. Те няма как да знаят
кое е нормално и кое – не.

Представи си, ако едно дете на 2

или 3 години не вижда добре с

едното око, то няма как да знае, че

това не е нормално и да каже на
родителите си.”

„Разбрах, всичко трябва да се
проверява. Мамо, мисля че Христо
е направил нещо в памперса, не ни
казва, но мирише. Трябва да му

направим профилактичен

преглед!”

Ради отиде на излет с баба и дядо в

планината . Вечерта, когато се

прибра донесе огромен букет на

мама и не спря да говори за

ТОВА КАКВИ ЦВЕТА И ДЪРВЕТА Е

ВИДЯЛ, КАТО НЕПРЕКЪСНАТО ТЪРКАШЕ

ОЧИТЕ СИ.

„СЪРБЯТ ЛИ ТЕ, РАДИ?“

„МНОГО, СЯКАШ МЕ Е УХАПАЛ

КОМАР!“

„Може ли да погледна. Да-а.. имаш
алергичен конюнктивит.“

„Конюнктивит, като през зимата?“

Виж, мога да си отворям очите! И
не лепнат!“

„Нарича се конюнктивит, защото е
засегнатата конюнктивата (помниш

ли това е прозрачната обвивка на
бялата част на окото и вътрешната
страна на клепачите), но се
проявява по различен начин. Като
ухапване от комар! Подува се,
зачервява се и започва да сърби.”

„Значи растенията са ме ухапали!

Но ти ще ми сложиш капки и

всичко ще се оправя, нали?”

„Разбира се.”

„Мамо, обичам те !”

~*~*~*~

Ето го и лятото на следващата

година. Христо е като

„изтребител” – непрекъснато в

движение и винаги „поразява

нещо”. В спор за една играчка

неволно цапарадосва брат си по

дясното око. Сега Ради е пред

огледалото и разглежда

пораженията.

„Мамо, това око е по-малко от

другото и е синьо!”

„Не се притеснявай, всъщност ти е

ударен клепача. Нали знаеш, че

ако се удариш някъде се получава

синина – разкъсват се малки

кръвоносни съдове под кожата и тя

изглежда отначало синьо-лилава,

после по-бледо синьо, после

зеленикава, жълтеникава и накрая

става с нормален цвят.

„А защо ми е по-малко окото?“

„От разкъсаните кръвосни съдове в
клепача се е изляла кръв, тя му
натезава и той увисва. Очната
цепка става по-тясна и създава
усещане за по-малко око. Трябва
да знаеш, че при някои хора не
работят добре мускулите, които

отварят клепачите и те изглеждат

„увиснали”. Затова трябва да

повдигат брадата си, за да виждат

добре.”

„Ето така ли? Но така ме заболява

врата и не е удобно!”

„Точно така, затова се прави

операция, която да помогне на

мускулите на клепача.”

„Операцията е като онези филми с

МНОГО ОЧИ, КОИТО ТИ ГЛЕДАШ, НАЛИ

мамо?”

„Да, това са записи на различни
операции и от тях се учим как да
правим нещата.”

„Нали ще мога да ида с тати на
Мусала? Нищо, че ми е синьо
ОКОТО.”

„Разбира се, но там трябва да

бъдеш задължително със слънчеви

очила!”

„Като на морето , нали?”

„Да, защото както може да изгори

кожата, ако не сме я намазали със

слънцезащитен крем, така и очите

стават червени и започват да

боцкат, ако не носим слънчеви

очила.”

Изкачването на връх Мусала

беше страхотно преживяване за

Радослав. Не спираше да разказва

за това колко красиво и студено

било езерото, как с изкачването

изчезнали дърветата, после

храстите и накрая имало само

трева и камъни, как хората, които

ги срещали по пътя ги

поздравявали с „добър ден” и

КОЛКО ВКУСНИ БИЛИ САНДВИЧИТЕ,
КОИТО ИЗЯЛИ НА ВЪРХА. ВЪРХЪТ
ВСЪЩНОСТ НЕ БИЛ ОСТЪР. ИМАЛО
НАДПИС, ПО КОЙТО СЕ РАЗБИРАЛО, ЧЕ
ТОВА Е МУСАЛА, А ТОЙ ИСКАЛ ОЩЕ ДА
КАТЕРИ!

„Мамо и знаеш ли какво направи
тати, когато нещо ми влезе в
окото?“

„Какво?“

„Каза ми да не го търкам, за да не
ме нарани това, което е вътре,
после ме накара да погледна

надолу, дръпна ми миглите и ми

обърна клепача. Забърса го от

вътрешната страна със салфетка и

готово! Вече не ми сълзеше и не

ме дразнеше. А това беше една

малка черна прашинка, сигурно от

камъните, която вятъра е духнал

В ОКОТО МИ!”

„Помниш ли на морето, когато

едно дете хвърли пясък в очите на

друго, колко силно плачеше

второто. Сега разбираш колко го е

дразнело. Много е важно, когато

се работи с машини, от които

могат да изхвърчат частици винаги

да се слагат предпазни очила.”

„Зна-ам, виждал съм чичо Иво,

когато помага на дядо. Но дядо не

слага очила.”

„Това е грешка, защото понякога е само прашинка и може лесно да се махне като се обърне клепача, но понякога е остро метално парченце и може да пробие окото”.

„Да пробие окото? И то се пука като балон?”

„Не. Може да предизвика силна
инфекция и да разруши частите на
окото, през които минава. Тогава
трябва да се направи операция, за
да се извади парченцето и да се
зашият разрушените тъкани.”

„Да се зашият? Като чорапи?”

„Работи се с много малки
инструменти, конците са колкото
човешки косъм и за да се вижда
добре се гледа през микроскоп.“

„Баба ми е показвала през
микроскоп крачето на муха –
знаеш ли колко много косъмчета

има по него, които иначе не се

виждат!”

„Да, така е. Но едно наранено око,

даже и след операция, не винаги

може да се възстанови и да вижда

след травмата.”

„И какво става?”

„Затвори си едното око и ще
разбереш.”

„Виждам по-тясно.”

„Нека да проведем един

експеримент – ето ти две чаши,

сипваме вода в едната, ти я

хващаш и пресипваш водата в

другата като гледаш с двете

очи. А сега опитай да направиш

същото като си затворил едното

око.”

„О-о. Разлях водата. Защо така,

мамо?”

„Когато човек гледа с двете очи,
може точно да прецени къде е ръба
на чашата, да разбере кой предмет
е по-напред, кой стърчи или казано
накратко да се ориентира в
пространството. Само с едно око
това става трудно.“

„Това ще го покажа на децата утре
в училище - сигурен съм, че не го
знаят.”

„Само внимавай да не намокрите
всичко в класната стая. Направете
го с госпожата.”

„И баба Надка ли се ориентира
трудно в пространството? Тя казва

– „Не виждам, баби.”

„Баба Надка има „перде”, но не
иска да се оперира.”

„Как „перде“? Пердетата са на

прозорците! Как се оперира

„перде“, мамо?”

„В предната част на окото се

намира лещата. Като зрънце от

супата леща, само че – прозрачно.

Затова през него минава светлина

и достига до ретината, която лежи
най-отзад в окото. При някои
възрастни хора, лещата може да
помътнее, да заприлича на кафяво
зрънце и да не пропуска
светлината. И човек започва да
вижда все по-лощо. Наричат го

„перде”, защото като „пердето” на
прозореца, когато е дръпнато, не
ни позволява да видим какво има
навън. При операцията, „кафявата”
леща се маха, поставя се нова,
изкуствена, прозрачна и човек
започва да вижда отново добре.”

„А защо баба Надка не иска да
вижда добре?“

„Всеки човек се притеснява,
когато отиде при лекар...“

„Зна-ам, нали четохме онази
книжка за болното тигърче „Аз ще
те излекувам, каза Мечо“. То не

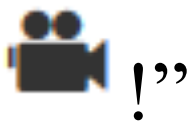
искаше инжекция . Сигурно и

баба Надка не иска инжекция, но

аз ще и обясня, колко хубаво ще

вижда и как ще можем да гледаме

заедно филма „101 далматинци”

„Понякога, макар и рядко и
бебенцата могат да имат „перде”,
нарича се вродено. Знаеш ли как
може много лесно да се разбере
това?”

„Как, мамо?”

„Виждал ли си, че на някои

снимки очите на хората светят

в червено?”

„Да, като вампири.”

„Това се получава, когато

фотографа е застанал точно на

ПЪТЯ НА СВЕТЛИНАТА И КОГАТО

лещата е прозрачна и окото е
здроаво, светкавицата се отразява в
задната част на окото като в
огледало. Ако едното око на едно
бебенце свети червено на снимка,
а другото - не, родителите му

трябва да го заведат на лекар,

защото може да има проблем.”

„И бебенцето го оперират и вижда

добре!”

„При децата е доста по-сложно,

отколкото при възрастните. Нали

видя как Христо се научи да

ходи? Първо се изправяше в
креватчето и се караше на патето,
след това се държеше за
преградата и пристъпваше, след
това започна да крачи като го
държим за ръка и накрая се осмели
да тръгне сам... В началото

залиташе или падаше често, но
като се поупражни стана стабилен.

И през цялото време търсеше
нашата подкрепа и окуражаване

 . „Вродено „перде“ означава, че
е така от раждането на детето и
това око започва да гледа едва

след операцията, а другото вече се
е научило. Ние трябва да му

покажем , че може и да го

научим да гледа. На детето му е

трудно и то най-често не иска да

му закриват здравото око, за да

тренират другото, защото вижда

добре със здравето и на тази

възраст това му е

достатъчно...Родителите

трябва да са много търпеливи и

много да искат да помогнат на

детето си , затова е трудно и

ПО-СЛОЖНО.”

„Аз и Христо сложни ли сме,

мамо?”

„Вие сте слънчица и всички

деца са такива! Но когато човек

работи с деца, той трябва много да

знае, да е безкрайно търпелив, да

обяснява ясно и всичко да бъде

като игра!”

„Да, точно както госпожа Кръстева

ми показва нотите и се

упражняваме на пианото.”

~*~*~*~

(След 4 години) Радослав се

прибра силно развълнуван след

училище . В час по литература

госпожата попитала децата дали

знаят какво означава израза „Пазя

като зеницата на окото си”. Той

вдигнал ръка и първо обяснил коя

част от окото е зеницата и колко е
важно човек да вижда. След това
припомнил, че зениците се
разширяват, когато сме уплашени
и развълнувани, дал пример с
Котарака от анимационния филм
„Шрек”. Напомнил от историята за

жестокостта спрямо Самуиловите
войници. Разказал за филм, който е
гледал по National Geographic за
един човек, който ослепял, но се
научил да прави много неща и
дори се гмуркал.

Децата и госпожата го слушали с
голям интерес и неусетно бил
звънеца за края на часа.

Това беше ораторския дебют

на Ради.

Всяка събота и неделя сме на
тенис-кортовете в Националната

спортна академия . Христо

също вече играе, но със затъкнат

меч в колана и когато не е

съгласен с някой резултат вади и

размахва меча . Там срещаме

наши приятели с бебенце на 3

месеца.

„Мамо, защо лявото око на Виктор

винаги плаче?“

„Не плаче, а сълзи. Най-вероятно

има запушен слъзен канал от тази

страна.“

Тук вече се намесва и Христо,
който скоро е бил свидетел на
ремонтни дейности в къщи на
канала на мивката . „Трябва да
му отвъртят капачката и да го
промият.”

„Да-а. Сълзите промиват окото и след това се оттичат по едно каналче към носа. То е много финно и при бебенцата може да бъде запушено. И Христо е прав, че трябва да намерим начин да го отпушим – прави се един масаж и

ако той не помогне бебенцето се
приспива за кратко за да не го
боли и да стои спокойно и се
отпушва с една сонда, която
преминава през каналчето.”

С Христо отиваме в

природонаучния музей, където е

открита изложба на влечуги и
земноводни. Скоро гледахме
филмите за Индиана Джоунс, а в
къщи имаме рибки и
костенурки . Очите на всички
екземпляри са впечатляващи и
полека лека подреждаме нещата.

„Първите организми (еуглената)

имат т.нар. „очни петна”, точки, с

които различават само кога е

СВЕТЛО И КОГА ТЪМНО.”

„Значи знаят дали ще спят в СВЕТЛО

ИЛИ В ТЪМНО ВРЕМЕ .”

„Да, но само това. Следващите
организми вече различават откъде
идва светлината, а по-късно
долавят и някаква форма.”

„А рибките виждат ли ме като ги
храня?”

„Разбира се, те виждат и цвета на
блузката ти.”

„И се въртят, гледат ме с едното и
с другото око. Я, колко е

ококорена тази жаба , точно

като Джаба! Тя затваря ли си

очите?”

„Да, но това става не с клепача, а
като ги премества назад.

Виж змиите въобще не мигат!

Даже и ако им плеснеш с ръце,
защото клепачите им са сраснали!”

„Погледни този хамелеон как

движи двете си очи едновременно

настрани във всички посоки и
вижда всичко наоколо. Но когато
иска да хване щурца очите му
гледат право в него и затова го
уцелва бързо и точно с езика си!”
„Много е смешен!”

„Природата постепенно подобрява
очите – при хамелеона могат да се
въртят във всички посоки, орела
вижда много от далече (може да
различи заяк от 3 км), котките
виждат добре на тъмно, а хората и
ЗД!”

„Значи, ние виждаме най-хубаво!”

„Ние можем да преценим най-

много неща с очите си . С

очите четем , рисуваме ,

радваме се на природата ,

караме колело , управляваме

различни машини . Затова

трябва много да ги пазим и сутрин

хубаво да ги измиваме – не само с

два пръста... ”